

Finansutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning om tillfällig skatt på vinster inom elbranschen och sektorn för fossila bränslen

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning om tillfällig skatt på vinster inom elbranschen och sektorn för fossila bränslen (RP 320/2022 rd): Ärendet har remitterats till finansutskottet för betänkande och till grundlagsutskottet och ekonomiutskottet för utlåtande.

Utlåtanden

Utlåtande har lämnats av

- grundlagsutskottet GrUU 97/2022 rd
- ekonomiutskottet EkUU 72/2022 rd

Beredning i delegation

Ärendet har beretts i finansutskottets skattedelegation.

Sakkunniga

Skriftligt yttrande har lämnats av

- Tuulivoima-kansalaisyhdistys ry.

Skattedelegationen har hört

- regeringsråd, enhetschef Jari Salokoski, finansministeriet
- specialsakkunnig Laura Puro, finansministeriet
- finansexpert Jussi Kiviluoto, finansministeriet
- specialsakkunnig Elina Hautakangas, arbets- och näringsministeriet
- ledande sakkunnig Lauri Luukkonen, Skatteförvaltningen
- utredningschef Olli Ropponen, Näringslivets forskningsinstitut ETLA
- ledande forskare, forskningshandledare, PhD Marita Laukkanen, Spetsforskningsenheten för skatteforskning
- specialsakkunnig Pekka Montell, Finlands Kommunförbund
- direktör Antti Paananen, Energimyndigheten
- verksamhetsledare Aku Aarva, Energiakaupungit ry
- expert Sampo Seppänen, Finsk Energiindustri rf

Betänkande FiUB 44/2022 rd

- skatteexpert Saara Hietanen, Finnwatch rf
- ledande skatteexpert Emmiliina Kujanpää, Centralhandelskammaren
- expert på energi och utsläppshandel Heikki Vierimaa, Skogsindustrin rf
- verksamhetsledare Toivo Hurme, Lokalkraft rf
- ekonomisk expert Seppo Nevalainen, STTK rf
- skattepolitisk expert Niko Pankka, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf
- advokat Antti Lehtimaja, Finlands Advokatförbund
- verkställande direktör Anni Mikkonen, Finska vindkraftföreningen rf
- verkställande direktör Pasi Kuokkanen, Energianvändare i Finland rf
- verkställande direktör Harri Laurikka, Bioenergia ry
- skatteexpert Lauri Lehmusojä, Finlands näringsliv rf
- ekonomisk expert Roope Ohlsbom, Företagarna i Finland rf
- skattedirektör Reijo Salo, Fortum Abp
- direktör Maiju Westergren, Helen Ab
- direktör, intressentrelationer Stefan Sundman, UPM-Kymmene Abp
- skattedirektör Anssi Vesama, Metsä Group
- juris doktor, docent Marianne Malmgrén
- professor Jaakko Ossa
- professor Juha Raitio
- Senior Fellow Timo Viherkenttä.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- Ålands landskapsregering
- Konkurrens- och konsumentverket
- forskningsenheten BIOS
- Biokretslopp och Biogas Finland rf
- Tuulivoima-kansalaisyhdistys ry
- Karleby Energi Ab
- Savon Voima Verkko Oy
- Stora Enso Oyj.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att det stiftas en lag om tillfällig skatt på vinster inom elbranschen och sektorn för fossila bränslen samt att lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet ändras. Bakgrunden till förslaget är rådets förordning (EU) 2022/1854 om en krisintervention för att komma till rätta med de höga energipriserna samt de riktlinjer som regeringen har dragit upp vid sina budgetförhandlingar hösten 2022.

I lagen föreslås det bestämmelser om en ny tillfällig skatt om 30 procent som gäller elföretags vinster för skatteåret 2023. Skatten ska tas ut utöver den inkomstskatt som betalas på företagets vinster och ska inte vara avdragsgill i inkomstbeskattningen. Skattskyldiga är de företag som producerar el och de företag som säljer el antingen direkt till slutförbrukarna eller för återförsäljning. Skattskyldigheten kommer inte att omfatta ringa elaffärsverksamhet eller sådana detaljförsäljare av el som inte hör till en koncern med elproduktion och som inte har innehav i företag som bedri-

Betänkande FiUB 44/2022 rd

ver elproduktion. Skatten ska gälla det resultat av elaffärsverksamheten i elföretagen som överstiger en intäkt på tio procent beräknat på beloppet av det egna kapital som är bundet i elaffärsverksamheten. Med resultatet av elaffärsverksamheten avses skillnaden mellan de skattepliktiga inkomster och avdragsgilla utgifter samt övriga avdragsgilla poster som periodiserats till elaffärsverksamhetens skatteår. Huruvida inkomsterna är skattepliktiga och utgifterna avdragsgilla ska med vissa undantag bestämmas i enlighet med bestämmelserna i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet. Lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet ska tillämpas även på periodiseringen av inkomsterna och utgifterna. De inkomster som ett elföretags eventuella fasta driftställe utomlands har genererat ska inte beaktas i resultatet av elaffärsverksamheten.

Enligt lagen ska också de vinster för skatteåret 2023 som flutit in till företag inom sektorn för fossila bränslen tillfälligt omfattas av en ny skatt om 33 procent. Skattskyldiga är företag av vars omsättning mer än 75 procent har genererats av utvinning av råolja, utvinning av naturgas, framställning av raffinerade oljeprodukter av råolja eller tillverkning av stenkolsprodukter. Skatten ska gälla det resultat av ett företags näringsverksamhet som överstiger 120 procent av det genomsnittliga resultatet av näringsverksamheten under skatteåren 2018–2021. Skatten ska tas ut utöver inkomstskatten och ska inte vara avdragsgill i inkomstbeskattningen.

Båda skatterna på vinster verkställs och tas ut av Skatteförvaltningen. Den skattskyldige ska lämna in en skattedeklaration för verkställandet av beskattningen. Skattedeklarationen ska lämnas in och skatten påföras och tas ut i efterhand under 2024 vid en tidpunkt som närmare bestäms av Skatteförvaltningen.

I lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet görs de ändringar som de nya skatterna förutsätter.

Lagarna avses träda i kraft så snart som möjligt. De tillämpas vid beskattningen för skatteåret 2023. Lagarna tillämpas dock vid beskattningen för 2024, om den skattskyldiges räkenskapsperiod inte slutar under 2023 eller om den skattskyldige efter det att denna proposition överlämnats har ändrat sin räkenskapsperiod så att tidpunkten för utgången av skatteåret 2023 har tidigare lagts.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Utskottet tillstyrker propositionen, men med vissa ändringar.

Den föreslagna regleringen innehåller både en tillfällig skatt på 30 procent på elföretagens vinster skatteåret 2023 och en tillfällig skatt på 33 procent på vinster i företag inom sektorn för fossila bränslen skatteåret 2023.

Utskottet har ingenting att anmärka med anledning av den föreslagna tillfälliga skatten för företag inom sektorn för fossila bränslen. Inte heller vid utfrågningen av sakkunniga har det framförts några invändningar. Enligt uppgift har man i Finland inte identifierat några företag som med sä-

Betänkande FiUB 44/2022 rd

kerhet skulle omfattas av den föreslagna tillfälliga skatten för företag inom sektorn för fossila bränslen.

Nedanstående kommentarer från utskottet gäller den föreslagna tillfälliga skatten på elföretagens vinster.

I sitt utlåtande (GrUU 97/2022 rd) om propositionen anser grundlagsutskottet att lagförslagen kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Bakgrund

Beredningen av propositionen har föranletts av en EU-rättsakt som förutsätter genomförande. Syftet med propositionen är att komplettera och precisera EU-förordningen (EU) 2022/1854 av den 6 oktober 2022 om en krisintervention för att komma till rätta med de höga energipriserna. Även om förordningarna i sig är direkt tillämpliga på nationell nivå innehåller EU-förordningen sådana helheter som på grund av sina särdrag kräver separata genomförandeåtgärder på nationell nivå. I förordningen föreskrivs det bland annat om en övre gräns för de marknadsintäkter som producenterna av vissa elproduktionsformer har fått, alltså ett så kallat intäktstak, och om det solidaritetsbidrag som ska betalas av vissa olje- och gasbolag. Både intäktstaket och solidaritetsbidraget har i konstitutionellt hänseende bedömts vara skatter. Syftet med intäktstaket och solidaritetsbidraget är att samla inkomster till staten som kan användas för finansiering av stödåtgärder som kompenserar det höga energipriset.

De föreslagna bestämmelserna om ett intäktstak och ett solidaritetsbidrag är av allmän karaktär i EU-förordningen. De bedöms inte uppfylla de krav som ställs på skatter i 81 § 1 mom. i grundlagen. Därför förutsätter det nationella genomförandet av dem närmare nationella bestämmelser på lagnivå.

Propositionen hänför sig dessutom till det paket som regeringen enades om vid budgetförhandlingarna hösten 2022 för att lindra konsekvenserna av de höga elpriserna. Hösten 2022 antecknades det i protokollet från regeringens budgetförhandlingar att det ska beredas bestämmelser om beskattning av elproducenters windfall-vinster.

Finland har redan vidtagit stödåtgärder på grund av de höga energipriserna, såsom sänkningen av mervärdesskatten på elenergi, elavdraget i inkomstbeskattningen samt elstödet till hushåll med låga inkomster.

Utfrågning av sakkunniga

Vid utskottets sakkunnigutfrågning ansåg många att det är motiverat att samla in extra vinster från företag inom elbranschen och att den föreslagna modellen är en motiverad lösning i det exceptionella läget.

Särskilt näringslivet och aktörerna inom elbranschen understödde inte den föreslagna temporära skatten på elföretagens vinster för skatteåret 2023 och ansåg att finländska aktörer inom branschen får sämre konkurrensvillkor än aktörerna i andra länder. Här hänvisades det till att den före-

Betänkande FiUB 44/2022 rd

slagna modellen till många delar avviker från den modell för ett tak för marknadsintäkter som fastställs i förordningen och till att den föreslagna modellen är överdimensionerad och striktare än den modell som anges i förordningen. Vid utfrågningen ansågs det också vara ett problem att skatten inte enbart gäller överstora intäkter. Den föreslagna skattefria andelen, 10 procent, av avkastningen på eget kapital ansågs också vara för låg. Vidare riktades kritik mot att främmande kapital inte beaktas. Flera ansåg att skatten är problematisk med tanke på investeringar och lyfte särskilt fram behovet av att investera i ren energi.

Många av dem som hördes betonade att den föreslagna skatten på vinster inom elbranschen bör vara av engångsnatur. Detta ansågs ha betydelse framför allt i fråga om de negativa investerings-effekterna. I en situation där skatten skulle vara permanent eller det fanns utsikter för att skatten skulle återinföras ansågs skatten ha negativa konsekvenser för investeringarna.

Vid utfrågningen framfördes även synpunkten att en årlig skattefri avkastning på 5 procent på eget kapital enligt utkastet till proposition hade varit tillräcklig och att andelen inte hade behövt höjas till 10 procent. Likaså kritiserades sänkningen av skattesatsen till 30 procent från 33 procent enligt utkastet. Dessutom påpekades det att man med en skattesats på 30 procent bör se till att överstora vinster används för investeringar i förnybar energi och grön omställning och inte för ökade vinstutdelningar eller belöning till företagsledningen.

Vid utfrågningen framfördes också att skatten skulle behandla företagen ojämnt och slumpmässigt beroende på kapitalstrukturen.

Skattens förhållande till EU-förordningen

Grundlagsutskottet har i sitt utlåtande (GrUU 97/2022 rd) uppmanat finansutskottet att noga försäkra sig om att regleringen är förenlig med den EU-lagstiftning som ska genomföras. Också ekonomiutskottet har i sitt utlåtande (EkUU 72/2022 rd) uppmanat finansutskottet att ytterligare bedöma förslagets EU-rättvisa och skatteintäktsutfallet i förhållande till miniminivån enligt EU-förordningen.

I EU-förordningen föreskrivs å ena sidan åtgärder som medlemsstaterna är skyldiga att vidta för att minska efterfrågan på och den totala förbrukningen av el (artiklarna 3–5) och som ska sänka energipriset, och å andra sidan åtgärder för att medlemsstaterna ska samla in intäkter för att stödja slutförbrukarna av el. Den rättsliga grunden för förordningen är artikel 122 i EUF-fördraget. Utan att det påverkar tillämpningen av övriga förfaranden som föreskrivs i fördragen får rådet på förslag av kommissionen i en anda av solidaritet mellan medlemsstaterna besluta om lämpliga åtgärder med hänsyn till den ekonomiska situationen, särskilt om det uppstår allvarliga försörjningsproblem i fråga om vissa varor, särskilt på energiområdet, står det i artikel 122.1. Artikeln ingår i avdelningen om ekonomisk och monetär politik i fördraget. Syftet med förordningen är således inte att harmonisera den inre marknaden för el och energiproduktion eller att harmonisera medlemsstaternas beskattning, utan att besluta om krisrelaterade ekonomiska frågor.

Förordningarna är normalt direkt tillämpliga i medlemsstaterna och kräver eller möjliggör i allmänhet inte ett separat nationellt genomförande. Den aktuella EU-förordningen är exceptionellt vagt formulerad och ger medlemsstaterna omfattande prövningsrätt på liknande sätt som ett di-

Betänkande FiUB 44/2022 rd

rektiv. Formuleringarna i förordningen kan rentav i jämförelse med ett direktiv anses vara vaga. Detta kan bedömas öka den nationella lagstiftarens handlingsutrymme i förhållande till ovillkorligt och strikt formulerade förordningar.

Avsikten är enligt propositionen att med tillräcklig säkerhet samla in åtminstone samma intäkter från varje elproducent som en övre gräns för marknadsintäkter, dvs. ett intäktstak enligt artikel 6 i förordningen, skulle samla in. De nationella åtgärderna ska i större utsträckning än vad som avses i artikel 7 riktas inte enbart mot de elproducenter som anges i artikeln utan mot all elproduktionsverksamhet samt elförsäljningen från koncernbolaget. En nationell vinstskatt bedöms i propositionen uppfylla de krav som ställs på nationella åtgärder i artikel 8 och dess verkningar motsvarar kraven enligt artikel 6 och 7. Sådan beskattning av vinst från elaffärsverksamhet som avses i propositionen är en åtgärd som förvränger verksamheten på marknaden i mindre utsträckning än åtgärderna i artikel 6 och 7.

Enligt utredning kan det också bedömas att den avkastningsgräns på 180 euro/MWh som föreskrivs i EU-förordningen inte är någon absolut övre gräns för medlemsstaternas nationella åtgärder, utan den handlar snarare om medlemsstaternas minimiskyldighet att begränsa elproducenternas marknadsintäkter. Detta framgår av artikel 8 i EU-förordningen, enligt vilken medlemsstaterna bland annat får bibehålla eller införa åtgärder som ytterligare begränsar marknadsintäkterna för producenter som producerar el från de källor som förtecknas i artikel 7.1, inbegripet möjligheten att göra skillnad mellan olika tekniker, samt marknadsintäkterna för andra marknadsaktörer, inbegripet dem som bedriver elhandel. Förordningen har således ansetts tillåta att elproducenternas marknadsintäkter begränsas strängare än enligt intäktstaket i artikel 6.

Utskottet noterar också att direkt beskattning inte är harmoniserad med undantag för situationer där det finns särskilda bestämmelser om harmonisering på EU-nivå. Medlemsstaterna har därför omfattande suveränitet i fråga om direkt beskattning. Regleringen av den direkta beskattningen, som utan åtskillnad gäller både gränsöverskridande och inhemska situationer, har endast undantagsvis ansetts problematisk med tanke på de grundläggande fri- och rättigheterna, såsom etableringsfriheten.

Grundlagsutskottet konstaterar i sitt utlåtande att propositionen åtminstone inte omedelbart i sig verkar ha till syfte att uppnå det mål som anges i förordningen. Grundlagsutskottet hänvisar till en utredning enligt vilken det i EU-rättsligt hänseende kan vara av betydelse att propositionen främst påverkar de överstora vinsterna, medan det primära syftet med förordningen är att sänka elpriset. Till denna del konstaterar finansutskottet att bestämmelserna om intäktstak i förordningen förpliktar medlemsstaterna att skära ner elproducenternas marknadsintäkter och att använda de medel som samlats in på detta sätt för att stödja slutkunderna. I detta avseende är det inte fråga om ett pristak för partimarknadpriset eller detaljhandelspriset, utan om en mekanism för inkomstöverföring. Syftet med intäktstaket är således inte att påverka elpriset utan att samla in elbolagets marknadsintäkter för att finansiera stödåtgärder. Således kan den föreslagna vinstskatten bedömas fylla samma syfte som intäktstaket enligt EU-förordningen.

Dessutom påpekar utskottet att intäktstaket i förordningen trots sitt mål inte verkar vara en särskilt enhetlig åtgärd för att sänka marknadsintäkterna inom elbranschen. I förordningen finns uttryckliga bestämmelser om medlemsstaternas möjligheter till flexibilitet både nedåt och uppåt

Betänkande FiUB 44/2022 rd

samt om vid vilken transaktionstidpunkt intäktstaket kan fastställas. De medlemsstater som redan har en intäktsgrens eller en regleringsåtgärd enligt vilken inkomster överförs till kunderna kommer inte att omfattas av intäktstaket (artikel 7.2). Dessutom tillåts nationella åtgärder på vissa villkor i förordningen (artikel 8). Enligt erhållen utredning varierar verkställandet av intäktstaket avsevärt i olika medlemsstater i fråga om både intäktsgremsen och tillämpningsperioden. Taket varierar mellan 70 och 240 euro/MWh i de olika medlemsstaterna, beroende på produktionsform. Giltighetstiden är mellan 4 och 24 månader.

Exempelvis i Danmark gäller intäktstaket produktionsanläggningar med mer än en megawatt enligt förordningen, där 90 procent av den inkomst som överstiger 180 euro per megawattimme skärs ner, och intäktstaket har fastställts för den period som förutsätts i EU-förordningen, alltså den 1 december 2022–30 juni 2023. Intäktstaket väntas generera drygt 50 miljoner euro. Sveriges modell med ett intäktstak är under beredning och avses vara i kraft den 1 mars—30 juni 2023. Enligt den svenska modellen omfattas till exempel balansmarknaderna inte av bestämmelserna om pristak. På grund av den svenska modellens korta giltighetstid har man valt som utgångspunkt att granska intäktsöverskottet per timme för att åtminstone samla in någon inkomst med intäktstaket. I Sverige beräknas de insamlade intäkterna stanna på 25 miljoner euro.

Beräkningsgrunden för skatten samt exakthet och noggrann avgränsning

Grundlagsutskottet har i sitt utlåtande ansett att den föreslagna regleringen på behörigt sätt beaktar räckvidden för skattskyldigheten, skattebeloppet och beräkningen av det samt den skattskyldiges rättsskydd och att regleringen till dessa delar uppfyller de krav som 81 § i grundlagen ställer på skattelagar.

Grundlagsutskottet noterar i sitt utlåtande att särredovisade bokslut enligt elmarknadslagen inte upprättats för beskattningsbehoven under rådande förhållanden och vid upprättandet av det har det inte på samma sätt som för det bokslut som används som beskattningsunderlag bildats ändamålsenliga, förutsägbara och exakta standarder. Utskottet konstaterar att regleringen bör preciseras.

Den skatt på vinster som föreslås i propositionen ska inte direkt grunda sig på det bokföringsmässiga resultatet av elaffärsverksamheten utan på det beskattningsbara resultatet av elaffärsverksamheten. I fråga om skatteplikt och avdragsrätt för inkomsten samt periodiseringsfrågor hänvisar 6 § i lagförslaget till lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet och till bestämmelser i den lagen.

Den föreslagna skatten baserar sig således inte, liksom inte heller den allmänna näringsbeskattningen, direkt på bokföringen utan på en skattelag. I lagförslaget är bestämmelserna om skattegrunderna i stor utsträckning formulerade med samma exakthet som till exempel bestämmelserna om beräkningen av resultatet av näringsverksamheten i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet. Finansutskottet anser att förslaget på behörigt sätt uppfyller kraven i grundlagens 81 § 1 mom. på noggrann avgränsning av skattelagar.

Sakkunniga har också påpekat att det i lagförslaget är fråga om att resultatet av elaffärsverksamheten på sätt och vis ska åtskiljas från den övriga affärsverksamheten. Det är således fråga om en

Betänkande FiUB 44/2022 rd

liknande situation där olika inkomster och utgifter ska fördelas mellan företagets olika inkomstkällor. I lagförslaget är bestämmelserna om vilka inkomster och utgifter som ska höra till elaffärsverksamheten formulerade med samma exakthet som till exempel bestämmelserna om vilka inkomster och utgifter som hänför sig till näringsverksamheten i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet.

Ekonomiutskottet fäster i sitt utlåtande uppmärksamhet vid vilka konsekvenser skillnaderna i bokföringspraxis har för beräkningsgrunden. Ekonomiutskottet anser det vara viktigt att bedöma om det är möjligt att lindra skillnaderna mellan olika bokföringspraxis exempelvis så att tillgångarna kan värderas för beräkning av intäktspocenten i enlighet med de principer som ska följas vid beräkning av nettoförmögenhet vid beskattningen. Om beskattningsprinciperna för nettoförmögenhet iaktas vid beräkningen, avses med elaffärsverksamhetens nettoförmögenhet då skillnaden mellan tillgångarna och skulderna i företagets elaffärsverksamhet. Det kan bidra till att lindra inverkan av skillnaderna i värderingspraxis på hur intäktandelen på 10 procent räknas ut. Ändringen ökar i någon mån den administrativa bördan i anslutning till beräkningen av skatten både för de skattskyldiga och för Skatteförvaltningen. Beroende på skillnaden mellan de skattskyldigas eget kapital och nettoförmögenhet kan ändringen lindra beskattningen för vissa, men det är också möjligt att ändringen kan skärpa beskattningen för vissa skattskyldiga. Eftersom det inte är klart hur ändringen påverkar enskilda skattskyldigas situation, anser utskottet att det inte är motiverat att göra ändringen.

Allmänna kommentarer till propositionen

Syftet med propositionen är att genomföra de tillfälliga skatteåtgärder som EU-förordningen förutsätter på ett sätt som beaktar särdragen hos den finska energimarknaden utan att orsaka störningar på elmarknaden och i investeringarna och som behandlar aktörerna i branschen så jämnt som möjligt. Målet är också att åtgärderna ska vara administrativt genomförbara, i synnerhet med beaktande av att de åtgärder som EU-förordningen förutsätter är brådskande och ska göras på kort tid.

Samtidigt är syftet att minska elföretagens vinster genom en skatt av engångsnatur till staten i en situation där elbranschen gör betydande vinster samtidigt som höjningen av elpriset har lett till att hushållens ekonomiska situation försämrats.

Vid dimensioneringen av skattenivån har man enligt propositionen beaktat det nationella målet att minska elproducenternas vinster samt intäktstaket enligt EU-förordningen så att den föreslagna skatten med tillräcklig säkerhet medför att för varje elproducent som omfattas av förordningen minskar de inkomster som skatten gäller i minst lika stor utsträckning som intäktstaket enligt EU-förordningen. Tillämpningen av skatten på vinster hela skatteåret 2023 kompenseras med tillräcklig säkerhet för att skatten inte tillämpas i enlighet med förordningen från december 2022, då elpriset har varit klart högre än det på basis av terminerna hade varit under den senare hälften av 2023. Intäkterna från den extra skatten på vinster beror på elprisutvecklingen.

Sammantaget anser utskottet att propositionen behövs och fyller sitt syfte. Utskottet betonar att det är fråga om en skatt av engångsnatur i den rådande undantagssituationen.

Betänkande FiUB 44/2022 rd

Nedan behandlas vissa frågor som aktualiserades vid utfrågningen.

Tillämpning av skatten på Mankala-strukturer

I sitt utlåtande uppmanar ekonomiutskottet finansutskottet att bedöma om den föreslagna vinstskatten på behörigt sätt och tillräckligt jämlikt tar hänsyn till elproduktionen i Mankala-strukturer. Ekonomiutskottet föreslår dessutom att finansutskottet ytterligare bedömer om den modell som föreslås i propositionen i tillräcklig utsträckning tar hänsyn till de olika strukturerna för elproduktion så att systemet inte omotiverat diskriminerar olika slags bolagsstrukturer.

Beskattningen är i princip alltid i viss mån summarisk och schematisk. Kapital- eller företagsstrukturen kan också i annan skattelagstiftning inverka på beräkningen av den beskattningsbara inkomsten. Det gör inte skattelagen diskriminerande, eftersom principerna tillämpas lika på alla skattskyldiga. Utskottet instämmer i grundlagsutskottets utlåtande om förslagets förhållande till jämlikhetsprincipen i grundlagen. I fråga om den föreslagna skatten görs ingen godtycklig eller orimlig åtskillnad mellan företag som är verksamma inom olika kapitalstrukturer eller affärsmodeller.

Mankala-bolagen är inte uttryckligen befriade från skatt på vinster. Eftersom beskattningen gäller vinster i elaffärsverksamheten skulle skatten i praktiken inte gälla Mankala-bolagen själva, vilket beror på Mankala-bolagens självkostnadsprissättning. Den föreslagna vinstskatten för delägarna skulle gälla när de säljer el från Mankala på elmarknaden. Skatten ska inte gälla el som förbrukas i delägarens egen verksamhet.

Eftersom Mankala-bolagets elaffärsverksamhet inte genererar skattepliktig inkomst, kan man vid beskattningen inte räkna sig till godo den skattefria andelen på 10 procent som räknas ut på basis av bolagets eget kapital. I dessa situationer anser utskottet att det på den här punkten är motiverat att föreskriva att Mankala-bolagets eget kapital kan beaktas i beskattningen av aktieägare i Mankala-bolaget. Därför föreslår utskottet att det till 12 § fogas ett nytt 2 mom. och till 6 § ett nytt 4 mom.

Till 12 § 2 mom. fogas en specialbestämmelse om så kallade Mankala-bolag. Enligt bestämmelsen ska en anskaffningsutgift för Mankala-bolaget läggas till det egna kapitalet för en delägare i Mankala-bolaget. Eftersom anskaffningsutgiften för aktierna då beaktas två gånger i delägarens eget kapital, ska det från det kalkylerade beloppet av eget kapital efter tillägget dras av en andel av beloppet av posterna för bundet eget kapital och inbetalt fritt eget kapital i den skattskyldiges elaffärsverksamhet. Avdraget motsvarar den andel som anskaffningsutgiften för aktierna utgör av balansomslutningen i det särredovisade bokslutet för den skattskyldiges elaffärsverksamhet. De föreslagna 2 och 3 mom. blir då 3 och 4 mom.

Genom den föreslagna ändringen ska hela anskaffningsutgiften för Mankala-bolaget läggas till grunden för avkastningen på eget kapital oberoende av om aktieförvärvet har finansierats med eget eller främmande kapital. Det innebär att kostnaden för främmande kapital omvandlas till kostnad för eget kapital. Det finns därför inte längre någon grund för att dra av ränteutgifterna. Räntorna kan inte vara avdragsgilla, om också den skuldfinansierade Mankala-investeringen får

Betänkande FiUB 44/2022 rd

en kalkylerad skattefri avkastning på 10 procent. Utskottet föreslår att det till 6 § 4 mom. fogas en bestämmelse om att ränteutgifterna inte får dras av.

De föreslagna ändringarna lindrar det faktum att Mankala-bolagens affärsmodell överför intäkter från elaffärsverksamheten från bolagens skattefria elproduktion så att intäkterna blir skattepliktig inkomst för ägaren om ägarföretaget säljer el på marknaden.

Intern elaffärsverksamhet

Vid utskottets utfrågning påpekade många att 10 § i den föreslagna lagen är för strikt då den kopplar definitionen av intern elaffärsverksamhet till en ägarandel på 90 procent enligt lagen om koncernbidrag vid beskattningen. I stället bör man använda definitionen av koncerngemenskap i 31 § i lagen om beskattningsförfarande, dvs. en ägarandelsgräns på 50 procent. Med beaktande av att det i fråga om den interna elaffärsverksamheten är fråga om en rättelse som görs enbart för beskattningen och som inte är förknippad med aspekter på skyddet för minoritetsaktieägare på samma sätt som i lagstiftningen om koncernbidrag, anser utskottet att det är motiverat att ändra den föreslagna 10 § till denna del.

Utskottet anser dock att det är motiverat att bestämmelsen innehåller ett krav på att koncerngemenskapen ska ha varat hela skatteåret för att man genom olika företagsomstruktureringar inte ska kunna påverka uppfyllandet av villkoret. Eftersom skatten endast gäller inhemsk verksamhet, föreskrivs det i paragrafen på motsvarande sätt att ett företag som är i koncerngemenskap med den skattskyldige ska vara inhemskt. Ett ytterligare villkor är att nettokostnaderna för elanskaffningen i de övriga verksamheterna i det företag som är i koncerngemenskap inte samtidigt har beaktats någon annanstans vid beräkningen av resultatet av elaffärsverksamheten. En bestämmelse om detta ingår redan i 5 mom. i den paragrafen i propositionen.

Till följd av dessa ändringar ändras ordalydelsen ”samma koncern” i 12 § 3 mom. till ”i koncerngemenskap med den skattskyldige”.

Småskalig verksamhet

Vissa sakkunniga påpekade att den tillämpningsgräns som föreslås i propositionen inte i tillräcklig utsträckning undantar små elproducenter från tillämpningsområdet, eftersom också liten elaffärsverksamhet kan omfattas av den föreslagna skatten på vinster om verksamheten utgör en tillräckligt stor (över 10 procent) andel av bolagets affärsverksamhet. Genom den formulering som föreslås i propositionen kan skatten redan mätt med den absoluta omsättningen beröra mycket småskalig verksamhet. Därför föreslår utskottet att kriteriet för hur stor andel omsättningen inom elaffärsverksamheten ska utgöra av den totala omsättningen stryks. Skatten ska omfatta företag vars totala omsättning av elaffärsverksamhet är minst 500 000 euro. En ändring som gäller detta föreslås i 3 § i den föreslagna nya lagen, där det föreskrivs om skattskyldighet.

Övrigt

När det gäller de termer som används i lagförslaget föreslogs det vid hörandet att det förtydligas vad som avses med samfund och sammanslutningar. Utskottet föreslår att det till denna del hän-

Betänkande FiUB 44/2022 rd

visas till relevanta bestämmelser i inkomstskattelagen och till de termer som används i den. De ändringar som gäller detta ingår i 3 § 2 mom. och 13 § 2 mom. I den finska versionen görs dessutom vissa korrigeringar, främst av skrivfel.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Finansutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslag 2 i proposition RP 320/2022 rd utan ändringar.

Riksdagen godkänner lagförslag 1 i proposition RP 320/2022 rd med ändringar. (Utskottets ändringsförslag)

Utskottets ändringsförslag

1.

Lag

om tillfällig skatt på vinster inom elbranschen och sektorn för fossila bränslen

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Tillämpningsområde

På vinsterna för företag som är verksamma inom elbranschen och företag som är verksamma inom sektorn för fossila bränslen ska skatt betalas till staten i enlighet med vad som föreskrivs i denna lag.

Betänkande FiUB 44/2022 rd

2 §

Skatteår

Skatteåret sammanfaller med skatteåret enligt 3 § 2 mom. i lagen om beskattningsförfarande (1558/1995).

2 kap.

Skyldighet att betala skatt på vinster inom elbranschen samt skattens belopp

3 §

Skattskyldighet

Skyldig att betala skatt på vinster inom elbranschen är ett företag som är verksamt på elmarknaden och som bedriver i 3 § 13 punkten i elmarknadslagen (588/2013) avsedd elproduktion eller i 3 § 11 punkten i den lagen avsedd elleverans (*elaffärsverksamhet*), om

1) företaget inte är ett i 13 § avsett företag som är verksamt inom sektorn för fossila bränslen, och

2) företagets totala omsättning för elaffärsverksamheten är minst

~~a) 10 procent av företagets omsättning, eller~~

~~b) 500 000 euro.~~

Med företag avses ett samfund enligt 3 § i inkomstskattelagen (1535/1992), en näringsammanslutning enligt 4 § 1 mom. 1 punkten i den lagen eller en fysisk person som bedriver rörelse eller yrkesutövning enligt lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet (360/1968).

Ett företag som på det sätt som avses i 9 § i inkomstskattelagen (~~1535/1992~~) är begränsat skattskyldigt är skyldigt att betala skatt endast om det har ett i 13 a § i den lagen avsett fast driftställe i Finland för bedrivande av näringsverksamhet.

4 §

Skattefrihet för företag som bedriver detaljförsäljning av el

Ett företag som bedriver elaffärsverksamhet är befriat från skatt, om dess elaffärsverksamhet är i 3 § 12 punkten i elmarknadslagen avsedd detaljförsäljning av el.

En förutsättning för skattefrihet är dessutom att

1) företaget inte bedriver i elmarknadslagen avsedd elproduktion,

2) företaget inte är i koncerngemenskap med ett företag som bedriver i elmarknadslagen avsedd elproduktion, och

3) företaget eller ett företag som är i koncerngemenskap med det inte direkt eller indirekt äger aktier eller andelar i ett företag som bedriver elproduktion och vars innehav av aktier eller andelar ger företaget rätt att skaffa el till ett pris som understiger det verkliga värdet.

Företag är i koncerngemenskap med varandra på det sätt som avses i denna paragraf, om det ena företaget utövar bestämmande inflytande över det andra företaget eller om en tredje part en-

Betänkande FiUB 44/2022 rd

sam eller tillsammans med närstående kretsar utövar bestämmande inflytande över bägge företagen på det sätt som avses i 31 § 4 mom. i lagen om beskattningsförfarande.

5 §

Skattens belopp

Beloppet av skatten på vinster inom elbranschen är 30 procent av resultatet av elaffärsverksamheten till den del det överstiger en årlig intäkt på 10 procent av beloppet av det justerade egna kapitalet i den skattskyldiges elaffärsverksamhet (*vinst som överskrider intäktsgränsen*).

6 §

Beräkning av resultatet av elaffärsverksamheten

Vid verkställandet av beskattningen ska de skattepliktiga inkomster och avdragsgilla utgifter som hänför sig till elaffärsverksamheten samt de övriga avdragsgilla posterna periodiseras till intäkter och kostnader för skatteperioden. Resultatet av elaffärsverksamheten är skillnaden mellan intäkterna och kostnaderna för skatteperioden.

Vid beräkningen av resultatet av elaffärsverksamheten ska

1) på skatteplikten för inkomster av elaffärsverksamheten tillämpas vad som i II avd. 1 kap. i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet föreskrivs om skatteplikt för inkomster,

2) på rätten att dra av elaffärsverksamhetens utgifter och övriga poster tillämpas vad som i II avd. 2 kap. i den lagen föreskrivs om avdragsrätt för utgifter,

3) på periodiseringen av inkomster och utgifter som hänför sig till elaffärsverksamheten tillämpas vad som i III avd. i den lagen föreskrivs om periodisering av inkomster och utgifter,

4) på beräkningen av resultatet av elaffärsverksamheten tillämpas dessutom vad som föreskrivs i IV avd. i den lagen,

5) på avskrivningar på lösa anläggningstillgångar tillämpas utöver den lagen även lagen om höjda avskrivningar på maskiner, inventarier och andra därmed jämförbara lösa anläggningstillgångar skatteåren 2020—2025 (1572/2019).

Med avvikelse från det som föreskrivs i 2 mom. ska vid beräkningen av resultatet av elaffärsverksamheten 18 a § i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet inte tillämpas på rätten att dra av räntor.

Om den skattskyldige framställer ett yrkande enligt 12 § 2 mom. är den relativa andel av elaffärsverksamhetens räntor inte avdragsgill som fås genom att anskaffningsutgiften för aktier som avses i 12 § 2 mom. enligt bokslutet för den skattskyldiges elaffärsverksamhet under det år som föregår skatteåret divideras med balansomslutningen i det särredovisade bokslutet för den skattskyldiges elaffärsverksamhet. (Nytt 4 mom.)

7 §

Periodisering av utgifterna för elaffärsverksamheten

Av den skattskyldiges utgiftsrestavskrivningar på de anläggningstillgångar som avses i 30 § i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet beaktas som utgiftsrestavskrivningar för

Betänkande FiUB 44/2022 rd

elaffärsverksamheten den relativa andel som motsvarar förhållandet mellan avskrivningarna i resultaträkningen för elaffärsverksamhetens lösa anläggningstillgångar och avskrivningarna enligt resultaträkningen för den skattskyldiges samtliga lösa anläggningstillgångar.

Vid beskattningen enligt denna lag görs avskrivningarna för skatteåret på motsvarande oavskrivna anskaffningsutgifter som vid inkomstbeskattningen av den skattskyldige för samma skatteår. Vid beskattningen enligt denna lag ska avskrivningar, reserveringar och andra dispositiva avdragskrav göras på motsvarande sätt som vid inkomstbeskattningen för samma skatteår.

8 §

Den skattskyldiges andra ringa affärsverksamhet

Om den skattskyldige har annan ringa affärsverksamhet, betraktas den andra ringa affärsverksamheten som en del av den skattskyldiges elaffärsverksamhet vid beräkningen av resultatet av elaffärsverksamheten.

Med annan ringa affärsverksamhet avses affärsverksamhet

- 1) som inte är elnätsverksamhet eller elaffärsverksamhet, och
- 2) vars omsättning uppgår till mindre än 10 procent av den skattskyldiges omsättning och är mindre än 500 000 euro.

9 §

Situationer som gäller fasta driftställen

Om den skattskyldige har ett fast driftställe utomlands

- 1) räknas den inkomst som det fasta driftstället har genererat inte som skattepliktig inkomst av den skattskyldiges elaffärsverksamhet, och
- 2) kan utgifter och räntor för förvärvande eller bibehållande av den inkomst som det fasta driftstället har genererat inte dras av från inkomsterna av den skattskyldiges elaffärsverksamhet.

10 §

Intern elaffärsverksamhet

I resultatet av den skattskyldiges elaffärsverksamhet beaktas inte ett resultat som har uppkommit genom intern elaffärsverksamhet, vars omsättning ingår i omsättningen för den skattskyldiges elaffärsverksamhet.

Med intern elaffärsverksamhet avses produktion eller leverans av el från den skattskyldiges elaffärsverksamhet för förbrukning inom den skattskyldiges övriga affärsverksamhet eller inom den övriga affärsverksamheten i ett företag i **koncerngemenskap med den skattskyldige**.

Som resultatet av intern elaffärsverksamhet betraktas den relativa andel av resultatet av elaffärsverksamheten som motsvarar förhållandet mellan nettokostnaderna för elanskaffningen för den skattskyldiges övriga verksamheter eller de övriga verksamheterna i ett företag i koncerngemenskap med den skattskyldige och omsättningen för den skattskyldiges elaffärsverksamhet.

Den skattskyldige och det andra företaget är i koncerngemenskap med varandra på det sätt som avses i denna paragraf, om den skattskyldige utövar bestämmande inflytande över det andra fö-

Betänkande FiUB 44/2022 rd

retaget, det andra företaget utövar bestämmande inflytande över den skattskyldige eller en tredje part ensam eller tillsammans med närstående kretsar utövar bestämmande inflytande över både den skattskyldige och det andra företaget enligt 31 § 4 mom. i lagen om beskattningsförfarande. (Nytt 4 mom.)

Beaktande av nettokostnaderna för elanskaffningen för de i denna paragraf avsedda övriga verksamheterna i ett företag i koncerngemenskap med den skattskyldige vid beräkningen av resultatet av den skattskyldiges interna elaffärsverksamhet förutsätter att

1) den i 4 mom. i denna paragraf avsedda koncerngemenskapen mellan den skattskyldige och det andra företaget har varat hela skatteåret, ~~den skattskyldige och företaget inom samma koncern är aktiebolag eller andelslag som avses i 2 § i lagen om koncernbidrag vid beskattningen (825/1986),~~

2) företaget i koncerngemenskap med den skattskyldige är finländskt ~~det finns ett ägarintresse som avses i 3 § i den lagen mellan den skattskyldige och företaget inom samma koncern, och~~

3) ~~den skattskyldige och företaget inom samma koncern uppfyller förutsättningarna enligt 7 § i den lagen.~~ nettokostnaderna för elanskaffningen för övriga verksamheter i företaget i koncerngemenskap med den skattskyldige har inte samtidigt beaktats vid beräkningen av resultatet av den egna elaffärsverksamheten i företaget i koncerngemenskap med den skattskyldige eller vid beräkningen av resultatet av elaffärsverksamheten i ett annat företag i koncerngemenskap med den skattskyldige.

~~De i denna paragraf avsedda nettokostnaderna för elanskaffningen för övriga verksamheter i ett företag inom samma koncern beaktas vid beräkningen av resultatet av den skattskyldiges interna elaffärsverksamhet endast till den del kostnaderna inte samtidigt beaktas vid den i 1 mom. avsedda beräkningen av resultatet av elaffärsverksamheten i ett företag inom samma koncern eller vid den i 1 mom. avsedda beräkningen av resultatet av elaffärsverksamheten i ett annat företag inom samma koncern.~~

11 §

Förlustutjämnning inom koncerner

Från resultatet av den skattskyldiges elaffärsverksamhet kan före beräkningen av den vinst som överskrider intäktsgården dras av förlustresultatet av elaffärsverksamheten i ett företag inom samma koncern.

En förutsättning för avdrag är att

1) den skattskyldige och företaget inom samma koncern är skyldiga att betala skatt på vinster inom elbranschen med stöd av 3 § och de inte med stöd av 4 § har befriats från skyldigheten att betala skatt,

2) den skattskyldige och företaget inom samma koncern är aktiebolag eller andelslag som avses i 2 § i lagen om koncernbidrag vid beskattningen,

3) det finns ett ägarintresse som avses i 3 § i den lagen mellan den skattskyldige och företaget inom samma koncern, och

4) den skattskyldige och företaget inom samma koncern uppfyller förutsättningarna enligt 7 § i den lagen.

Den skattskyldige ska i skattedeklarationen för skatteåret yrka på att förlusten i elaffärsverksamheten för ett företag inom samma koncern ska dras av.

Betänkande FiUB 44/2022 rd

Om flera skattskyldiga yrkar på avdrag för förlustresultatet av ett och samma företags elaffärsverksamhet, ska vid beskattningen av de skattskyldiga som yrkat på avdrag förlustresultatet dras av i förhållande till resultaten av deras elaffärsverksamhet.

Med förlustresultatet av elaffärsverksamheten under skatteåret avses det belopp varmed de sammanlagda utgifterna för förvärvande eller bibehållande av inkomsten av elaffärsverksamheten, övriga avdragsgilla poster och avdragsgilla räntor under skatteåret överstiger det sammanlagda beloppet av de skattepliktiga inkomsterna av elaffärsverksamheten. På beräkningen av förlustresultatet av elaffärsverksamheten tillämpas vad som i 6—9 § föreskrivs om beräkningen av resultatet av elaffärsverksamheten.

12 §

Det justerade egna kapitalet i elaffärsverksamheten

Det justerade egna kapitalet i elaffärsverksamheten beräknas genom att från den skattskyldiges i 78 § i elmarknadslagen avsedda egna kapitalbelopp enligt det särredovisade bokslutet för elaffärsverksamheten för året före skatteåret dra av

1) beloppet av det egna kapital som är bundet i verksamheten vid ett fast driftställe och som ingår i balansräkningen för elaffärsverksamheten, och

2) den interna elaffärsverksamhetens andel av det egna kapitalet i elaffärsverksamheten.

På yrkande av den skattskyldige fogas till beloppet av eget kapital i den skattskyldiges särredovisade bokslut över elaffärsverksamheten under det föregående året enligt 78 § i elmarknadslagen, före rättelse enligt 1 mom., anskaffningsutgiften enligt den skattskyldiges särredovisade bokslut för den skattskyldiges elaffärsverksamhet under året före skatteåret för de aktier som den skattskyldige äger i bolag enligt vars bolagsordning aktieägarna har rätt att få av bolaget direkt eller indirekt producerad el till självkostnadsbaserat pris. Från anskaffningsutgiften för aktierna avdras den relativa andel av beloppet av posterna för bundet eget kapital och inbetalt fritt eget kapital i den skattskyldiges elaffärsverksamhet som motsvarar den andel som anskaffningsutgiften för aktierna utgör av balansomslutningen i det särredovisade bokslutet för den skattskyldiges elaffärsverksamhet. (Nytt 2 mom.)

Beloppet av det egna kapital som är bundet i verksamheten vid ett fast driftställe fås genom att det fasta driftställets skulder dras av från det fasta driftställets tillgångar.

Den interna elaffärsverksamhetens andel av det egna kapitalet i elaffärsverksamheten är den relativa andel av eget kapital i elaffärsverksamheten som motsvarar förhållandet mellan omsättningen för den skattskyldiges elaffärsverksamhet och nettokostnaderna för elanskaffningen för den skattskyldiges övriga affärsverksamheter och de företag i koncerngemenskap med den skattskyldige som beaktats i beskattningen av den skattskyldige med stöd av 10 §.

Betänkande FiUB 44/2022 rd

3 kap.

Skyldighet att betala skatt på vinster inom sektorn för fossila bränslen samt skattens belopp

13 §

Skattskyldighet

Skyldig att betala skatt på vinster inom sektorn för fossila bränslen är ett företag av vars omsättning mer än 75 procent består av en eller flera av följande verksamheter:

- 1) utvinning av råolja eller naturgas,
- 2) framställning av raffinerade oljeprodukter av råolja, och
- 3) tillverkning av stenkolsprodukter (*företag som är verksamt inom sektorn för fossila bränslen*).

Med företag avses ett samfund enligt 3 § i inkomstskattelagen, en näringsammanslutning enligt 4 § 1 mom. 1 punkten i den lagen eller en fysisk person som bedriver rörelse eller yrkesutövning enligt lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet.

Ett företag som på det sätt som avses i 9 § i inkomstskattelagen är begränsat skattskyldigt är skyldigt att betala skatt endast om det har ett i 13 a § i den lagen avsett fast driftställe i Finland för bedrivande av näringsverksamhet.

14 §

Skattens belopp

Beloppet av skatten på vinster inom sektorn för fossila bränslen är 33 procent av den vinst som överskrider referensgränsen.

Med vinst som överskrider referensgränsen avses det belopp med vilket den skattskyldiges i 3 § i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet avsedda resultat av näringsverksamheten under skatteåret överstiger 120 procent av det i den paragrafen avsedda medeltalet av resultaten av näringsverksamheten under skatteåren 2018—2021.

Om medeltalet av resultaten av näringsverksamheten under skatteåren 2018—2021 är negativt eller om den skattskyldige inte har bedrivit näringsverksamhet under skatteåren 2018—2021, används vid beräkningen av skattebeloppet som medelvärde av resultaten av näringsverksamheten under skatteåren 2018—2021 noll euro.

Om den skattskyldige inte har bedrivit näringsverksamhet alla skatteår under 2018—2021, beräknas för den jämförelse som avses i 1 mom. medeltalet för de skatteår under vilka den skattskyldige har bedrivit näringsverksamhet.

Betänkande FiUB 44/2022 rd

4 kap.

Verkställande av beskattningen och deklarationsskyldighet

15 §

Den skattskyldiges deklarationsskyldighet

Den skattskyldige eller ett i 4 § avsett företag som bedriver detaljförsäljning av el ska till Skatteförvaltningen lämna in en skattedeklaration för skatteåret. Skattedeklarationen ska innehålla de uppgifter som behövs för verkställande av beskattningen och för påförande av skatten.

Den skattskyldige ska lämna in skattedeklarationen elektroniskt. Skatteförvaltningen kan av särskilda skäl godkänna att deklarationen lämnas in i pappersform.

På den skattskyldiges skyldighet att lämna uppgifter för verkställande av beskattningen eller för ändringssökande som gäller beskattningen tillämpas utöver denna lag vad som i 8, 9, 11, 13 och 14 § i lagen om beskattningsförfarande föreskrivs om deklarationsskyldighet.

Skatteförvaltningen meddelar närmare föreskrifter om när skattedeklarationen ska lämnas in, om de uppgifter som ska uppges i skattedeklarationen samt om hur skattedeklarationen ska lämnas in.

16 §

Verkställande av beskattningen

Skatteförvaltningen verkställer beskattningen och påför den skattskyldige skatt.

På de allmänna bestämmelserna om beskattningsförfarande samt verkställande av beskattningen tillämpas 4 kap. i lagen om beskattningsförfarande, med undantag av 32 c, 34, 34 a, 35–37 och 39 § i den lagen.

På skatteförhöjning tillämpas 32 och 32 a § i lagen om beskattningsförfarande så att som i 32 a § i den lagen avsedd inkomst som lagts till betraktas ett tillägg till i 5 § i denna lag avsedd vinst som överskrider intäktsgränsen eller till i 14 § i denna lag avsedd vinst som överskrider referensgränsen.

På rättelse av handlingar som har sänts till den skattskyldige, kompletterande beskattningsbeslut, skattegranskning, rättelse och ändring av beskattningen och följdändring tillämpas lagen om beskattningsförfarande.

17 §

Slutförande av beskattningen

Beskattningen av den skattskyldige slutförs den dag som har antecknats i beskattningsbeslutet.

Beskattningen av den skattskyldige slutförs senast vid utgången av oktober under det kalenderår som följer efter skatteårets utgång.

Betänkande FiUB 44/2022 rd

18 §

Beskattningsbeslut

Till den skattskyldige sänds ett beskattningsbeslut och utredningar om grunderna för beskattningen samt anvisningar om hur ändring kan sökas i beskattningen. I utredningen antecknas uppgifter om den skattskyldiges i 5 § avsedda vinst som överskrider intäktsgränsen eller i 14 § avsedda vinst som överskrider referensgränsen, skatter och avgifter, skatt som ska betalas tillbaka och uppgifter som specificerar den skattskyldige samt den myndighet som verkställt beskattningen och kontaktuppgifter.

19 §

Skatteuppbörd

På skatteuppbörd, indrivning av skatt och återbäring av skatt tillämpas lagen om skatteuppbörd (11/2018) och de bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av den.

20 §

Ränta på belopp som ska betalas tillbaka

Om skatt betalas tillbaka till följd av rättelse av beskattningen eller ändringssökande, ska på den skatt som betalas tillbaka betalas krediteringsränta enligt lagen om skatteuppbörd.

5 kap.

Särskilda bestämmelser

21 §

Förhandsavgörande

Skatteförvaltningen kan på skriftlig ansökan av den skattskyldige meddela ett i 85 § i lagen om beskattningsförfarande avsett förhandsavgörande om tillämpningen av denna lag.

22 §

Ändringssökande

Vid ändringssökande iakttas vad som föreskrivs i lagen om beskattningsförfarande.
Ändring i ett förhandsavgörande får sökas på det sätt som föreskrivs i 85 a § i lagen om beskattningsförfarande.

Betänkande FiUB 44/2022 rd

23 §

Skatteförvaltningens rätt att få uppgifter och utföra granskningar

På Skatteförvaltningens rätt att för beskattningen eller för behandlingen av ett ärende som gäller ändringssökande trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter få uppgifter av utomstående och myndigheter samt Skatteförvaltningens rätt att granska de handlingar av vilka uppgifter som omfattas av utomståendes skyldighet att lämna uppgifter kan framgå tillämpas 19—22, 22 a, 23, 23 a, 23 c, 24 och 25 § i lagen om beskattningsförfarande.

24 §

Hänvisning till strafflagen

Bestämmelser om straff för lagstridigt kringgående av skatt och för försök därtill finns i 29 kap. 1—3 § i strafflagen (39/1889).

25 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lagen ska tillämpas vid beskattningen för skatteåret 2023. Om den skattskyldiges räkenskapsperiod inte slutar under kalenderåret 2023, tillämpas lagen vid företagets beskattning för skatteåret 2024.

Om beslut om ändring av den skattskyldiges räkenskapsperiod har fattats den 1 december 2022 eller därefter så att det skatteår som går ut 2023 går ut före den 31 december 2023, tillämpas denna lag dock på den skattskyldiges skatteår 2023 och 2024.

2.

Lag

om ändring av 16 § i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet (360/1968) 16 § 10 punkten, sådan den lyder i lag 308/2019, samt

Betänkande FiUB 44/2022 rd

fogas till 16 §, sådan den lyder i lagarna 859/1981, 1164/1990, 717/2004, 1134/2005, 1077/2008, 987/2012 och 308/2019, en ny 11 punkt, i stället för den 11 punkt som upphävts genom lag 1087/2014, som följer:

16 §

Såsom utgifter för inkomstens förvärvande eller bibehållande anses inte:

10) förlust av i 53 a § i inkomstskattelagen avsedda delägarlån som hör till övriga tillgångar samt av andra fordringar som getts i något annat syfte än inkomstens förvärvande,

11) skatter som ska betalas med stöd av lagen om tillfällig skatt på vinster inom elbranschen och sektorn för fossila bränslen (/).

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors 21.2.2023

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Johannes Koskinen sd
vice ordförande Arto Pirttilahti cent
medlem Anders Adlercreutz sv
medlem Katja Hänninen vänst
medlem Esko Kiviranta cent
medlem Jari Koskela saf
medlem Katri Kulmuni cent
medlem Pia Lohikoski vänst
medlem Matias Marttinen saml
medlem Sari Multala saml
medlem Riitta Mäkinen sd
medlem Raimo Piirainen sd
medlem Sari Sarkomaa saml
medlem Sami Savio saf
medlem Iris Suomela gröna
medlem Pia Viitanen sd
medlem Ville Vähämäki saf
ersättare Eeva-Johanna Eloranta sd
ersättare Inka Hopsu gröna.

Sekreterare var

utskottsråd Tarja Järvinen.